

Ryefood rozs szilázs: a logikus döntés!

A Ryefood rozs szilázs - a tejelő tehenészetek kiváló minőségű és nagy hozamú tömegetakarmánya

A Ryefood [rozs](#) fajtánkat egyre nagyobb mértékben termesztik zöldtakarmánynak (rozs szilázs), amelynek nagy előnye, hogy korán ad jó minőségű tömegetakarmányt - ezzel biztosítva a tömegetakarmány szükséglet egy részét. A tápanyag - és vízigénye kicsi - a téli csapadékkal és kevés műtrágyával kielégíthető. A területet a zöldrozs betakarítása - általában április 20-a után - még tavaszi fővetésű növényekkel (szemes és/vagy silókukorica, szója, borsó, napraforgó stb.) hasznosítani lehet. A kiváló minőségű és emellett optimális (nagy) hozamú rozs szilázs előállításának alapvető feltételei: jó fajtaválasztás (Ryefood fajta jelenleg a legjobb!), korai vetés, őszi (N 70%-a) és kora tavaszi (N 30%-a) N-trágyázás, valamint a korai (kalászás előtti) precíz betakarítás (kaszálás) és a jó-minőségű erjedést gyorsító adalék (Silage P) használata. Várható a zöldtakarmányként (szilázs) történő termesztés és hasznosítás növekedése, mert ezzel a tejelő tehenészetek magas fehérjetartalmú (18-21%) és kiválóan (75-80%-ban) emészthető rostot tartalmazó tömegetakarmányt tudnak előállítani. A minőség (takarmányérték) szempontjából a legnagyobb odafigyelést a zöldrozs korai betakarítása (kaszálása) jelenti. A rozsnak különös nagy jelentősége van hazai tejelő tehenészetek takarmányozási stratégiájában. Gyengébb termőhelyi adottságú területeken is kiváló minőséget és jó hozamot biztosít a Ryefood rozsfajta, amely kimagasló minőséggel hálálja meg a szakszerű technológiai fegyelmet. A fonnyasztás során sokszor nehéz a döntés, hiszen a 18% körüli szárazanyag-tartalmú lekaszált rozs még szársértés és szőnyegrendre terítés esetén is nehezen adja le nedvességtartalmát.

A Ryefood zöldrozs szilázs a hazai hagyományos tömegetakarmányok kiváló kiegészítője az alábbiak miatt:

- optimális időben betakarítva kimagasló a táplálóanyag-tartalma, amely kiváló emészthetőséggel párosul,
- gyenge termőhelyen, szélsőséges időjárási viszonyok között is megfelelő hozamot biztosít,
- a legkorábban betakarítható erjesztett szilázs takarmány, így pótolhatja a hiányzó tömegetakarmányokat,
- termelési költsége kedvezőbb a hasonló időpontban betakarítható zöldtakarmányoknál,
- kis víz - és tápanyagigénye miatt kíméli a talajt tápanyag- és víztartalmát,
- az április közepe táján történő kaszálását követően a terület még hasznosítható szemes-, vagy silókukoricával és más tavaszi vetésű növényekkel.

A sikerhez 3 fő tényező kell:

1/. A legjobb biológiai alapok - Ryefood fajta és annak fémzárolt vetőmagjának - használata.

2/. A termesztés technológia betartása.

3/. Kiváló minőségű rozs szilázs eléréséhez nélkülözhetetlen az erjedést segítő adalék (Silage P) használata. Nagyon fontos a 24-48 óra fonnyasztás utáni 30% szárazanyag-tartalom elérése. Ilyen körülmények között egyedüli biztonságos megoldás a rendkívül gyors erjedést biztosító adalék

alkalmazása jelent.

A rozs szilázs minőségét és mennyiségét alapvetően meghatározó tényezők az alábbiakban foglalhatók össze:

- Optimális időben történő vetés. Magyarországon szeptember közepe és vége között, 180-200 kg/ha vetőmag mennyiséggel, 3-5 cm mélyre történő vetés az optimális.
- Az őszi és tavaszi N műtrágya kijuttatása a kívánatos nyersfehérje-tartalom és a megfelelő hozam elérése érdekében egyaránt fontos. A talaj N-ellátottságától függően 80-120 kg/ha N-hatóanyag kijuttatása szükséges. Az őszi adagot – az újabb eredmények alapján a N 70%-át - a vetés előtti magágy készítéskor célszerű kijuttatni, a másik részét (30%) legkésőbb a várható kaszálást megelőző 1 hónappal.
- A kaszálás időpontjának precíz meghatározása: Alapvető feltétel, hogy még hasban legyen a kalász. Célunk kimagasló emészthetőség elérése, valamint a magas táplálóanyag-tartalom biztosítása. Ha 20% körüli nyersfehérje tartalmat szeretnénk elérni, akkor célszerű megvizsgálni a kalászkezdemény hosszát, amelynek optimuma 6-10 cm. Ekkor biztonsággal elérhetjük a kívánt magas nyersfehérje - és, energia tartalmat, a kiváló rostösszetételt és emészthetőséget. Ilyenkor a zöld növény magassága 80-100 cm, szárazanyag-tartalma 18% körüli és a kalászkezdemény 50-60 cm-es magasságnál tapintható ki. Ha várunk a kaszálással néhány napot, akkor csökkennek a takarmányérték - bár ekkor még mindig hasban van a kalász, de már 15-20 cm hosszúságú. A fontos nyersfehérje tartalom ebben a későbbi fenofázisban már „csak” 14-16%. Ez a „kis” eltérés egy telep életében 100 tehenenként évi 1 millió Ft-ot jelent (a fehérjeszükséglet pl. szójával való pótlása miatt), amely az alacsony tejárak mellett különösen érzékenyen hat.
- Fonnyasztás és szecskázás. A kaszálás utáni fonnyasztással, rendelkezéssel az lenne a cél, hogy 30% körüli szárazanyag-tartalmat érjünk el, és a táplálóanyag-veszteség csökkentése érdekében lehetőleg 48 órán belül szecskázzuk a növényt. Veszélyt jelent, ha a túlságosan magas víztartalmú (25-30% alatti szárazanyag-tartalom alatt) növények ecetesen erjednek és rothadásnak indulnak - különösen, ha magas a fehérjetartalmuk. Tapasztalatok szerint akkor nagyon veszélyes a magasabb nedvességtartalom, ha ezt külső harmat, vagy eső okozza. Ezért fontos, hogy minden műveletet csak a növény külső nedvességének teljes száradását követően végezzünk el a következő szempontok szerint:
- A kaszálást ne kezdjük a harmat felszáradása előtt, hiszen a lábon álló növény sokkal hamarabb megszárad.
- A rend szétterítése a kaszálást követő fél-egy óra múlva történjen, amikor már száraz tarlóra teríthetünk.
- A betakarítás (szecskázás) előtti rendelkezés is a külső harmat, nedvesség felszáradását követően történjen, és ezután egy-két óra múlva következzen a szecskázás. A külső nedvességtől (harmat, esővíz) való mentességet (megszáradást) elérve, jó-minőségű erjedést gyorsító adalék (Silage P) használatával problémamentes erjedést érhetünk el, még magasabb vegetációs (növényi) víztartalom esetében is.
- A káros hamutartalom csökkentése: Egy takarmányban az emelkedett nyershamu tartalom legfőbb oka a földszennyeződés. A magas földszennyezéssel együtt jár a megnövekedett klosztridia-szennyezés is, mely kritikussá teszi az erjedést - magas vajsavtartalmat eredményezve, a nyersfehérje tartalom csökkenése mellett. Mind a klosztridia, mind a vajsav károsítja a tehenek emésztőrendszerét és a sajtgyártást is gátolja. Ma hazánkban átlagosan 100 g/kg szárazanyag a rozs szilázsok nyershamu-tartalma. A rendelkező helyes beállításával - mérések szerint - 50g/kg szárazanyag alá csökkenthető a nyershamu tartalom.

1. táblázat. [Rozs](#) szilázs takarmányértéke

Minőségi mutatók	Országos átlag		Legjobb nagyüzemi eredmény (Ryefood)	
	2015	2013	2015	2013

	2014			2014	
Nyersfehérje (g/kg szárazanyag)	132	133	184	192	191
NDFd (rostemészthetőség %)	65	63	72	77	73
OMd (szervesanyag emészthetőség %)	71	69	78	81	78

A takarmányérték vizsgálatokat az ÁT Kft. Gödöllő végezte

Az elmúlt három évben a vizsgálatban szereplő több mint 300 rozs szilázs mintából minden évben a Ryefood fajta lett az ország legjobbja az ÁT Kft. "Országos tömegtakarmány minőségi verseny" elbírálása alapján.

Takarmányozási szempontból különös jelentősége van a rozs szilázs kedvező NDF (semleges közegben oldható rostfrakció) tartalmának és kiváló emészthetőségének. Az elmúlt években szerencsére az volt tapasztalható, hogy ha a partner gazdaság szakembere a fent leírtakat alkalmazva termesztette a zöldrozszt és készítette el a szilázst, akkor a zöld-hozam 20-25 t/ha körül alakult - amely egy jó kompromisszum az optimális termés mennyiség és a maximális minőség (takarmányérték) elérése érdekében. Sajnos viszont még néhány termesztő úgy gondolja, hogy a rozs vetésénél probléma nélkül csúszhat pár hetet, a tél során a hó alatt a növény korrigálja a hibát. Nos a rozs nem ilyen növény, hiszen kizárólag ősszel, a fagyok beálltáig képes a bokrosodásra!

Megállapítható, hogy a **kiváló minőségű és emellett optimális (nagy) hozamú rozs szilázs előállításának alapvető feltételei: jó fajtaválasztás (Ryefood), korai vetés, őszi és kora tavaszi N-trágyázás, valamint a korai (kalászás előtti) precíz betakarítás (kaszálás és szecskázás) és a jó-minőségű erjedést gyorsító adalék (Silage P) használata.**

Forrás: KRM Agronapló

— 1991 —